

A. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με το χώρο της εκπαιδευτικής έρευνας και η απόκτηση των γνώσεων εκείνων, οι οποίες θα τους βοηθήσουν: α) να κατανοούν και να αξιολογούν τα αποτελέσματα εκπαιδευτικών ερευνών και β) να αναλαμβάνουν οι ίδιοι να σχεδιάζουν εκπαιδευτικές έρευνες.

Ιδιαίτεροι **στόχοι** του μαθήματος είναι οι εξής:

Η εξοικείωση του φοιτητή με την ερευνητική ορολογία, ώστε να είναι σε θέση να κατανοεί τα πορίσματα των ψυχοπαιδαγωγικών ερευνών.

Η συστηματική και αναλυτική μελέτη των τεχνικών δειγματοληψίας και των μέσων συλλογής των ερευνητικών δεδομένων.

Η συστηματική και αναλυτική μελέτη των μεθόδων της εκπαιδευτικής έρευνας.

Η εξοικείωση του φοιτητή με τον τρόπο συγγραφής ερευνητικών εργασιών.

B. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τα επιμέρους αντικείμενα που θα αναπτυχθούν κατά τις παραδόσεις είναι τα εξής:

1η εβδομάδα

1. Εισαγωγή στην εκπαιδευτική έρευνα
2. Οργάνωση του ερευνητικού προβλήματος και του ερευνητικού σχεδίου.
3. Παρουσίαση τρόπου συγγραφής ερευνητικών εργασιών.
4. Παρουσίαση τρόπου μελέτης και κατανομή εργασιών των φοιτητών
5. Είδη μεταβλητών
6. Διατύπωση υποθέσεων και ερευνητικών ερωτημάτων

2^η εβδομάδα

Δειγματοληψία

1. Τεχνικές Δειγματοληψίας
2. Παρουσίαση σχετικών άρθρων με τεχνικές δειγματοληψίας

Μέσα συλλογής δεδομένων

1. Παρατήρηση – Συνέντευξη
2. Ερωτηματολόγιο - Κλίμακες εκτίμησης & Κατάλογοι ελέγχου
3. Τεστ. Αξιοπιστία και εγκυρότητα μετρήσεων.
4. Παρουσίαση σχετικών άρθρων με μέσα συλλογής δεδομένων

3^η εβδομάδα

Μέθοδοι έρευνας:

7. Περιγραφική έρευνα (Επισκοπήσεις, Διαχρονικές, Συγχρονικές Έρευνες)
8. Συναφειακή – Συσχετιστική έρευνα
9. Πειραματική Έρευνα – Έρευνα σύγκρισης διαφορικών ομάδων / εκ των υστέρων έρευνα (ex post facto)

10. Εθνογραφική έρευνα - Μελέτη περίπτωσης – Έρευνα δράσης – Μεικτά Σχέδια

11. Παρουσίαση σχετικών άρθρων με μεθόδους έρευνας

4^η εβδομάδα

Παρουσιάσεις ερευνητικών σχεδίων

Γ. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ

Τα μαθήματα θα γίνονται επί τέσσερις περιόδους ομαδοποιημένων μαθημάτων (modules), εννέα (9) ώρες επί τρεις εβδομάδες και δώδεκα (12) ώρες μία εβδομάδα. Το πρόγραμμα αντιστοιχεί συνολικά σε 13 τρίωρες συναντήσεις (39 ώρες). Στις τρεις πρώτες συναντήσεις (9 ώρες) ο διδάσκων θα παρουσιάσει και θα συζητήσει με τους φοιτητές θέματα σχετικά με το σχεδιασμό και την οργάνωση ενός ερευνητικού προβλήματος, καθώς και τον τρόπο συγγραφής μιας ερευνητικής αναφοράς. Στις επόμενες έξι συναντήσεις (18 ώρες) οι φοιτητές θα επεξεργαστούν και θα παρουσιάσουν τις τεχνικές δειγματοληψίας, τα μέσα συλλογής δεδομένων, τα είδη των μεθόδων έρευνας. Οι παρουσιάσεις αυτές θα γίνουν σε συνδυασμό με την παρουσίαση μιας ερευνητικής μελέτης (research paper) σχετικής με το υπό συζήτηση θέμα. Κατά τις τελευταίες τέσσερις συναντήσεις (12 ώρες) οι φοιτητές θα παρουσιάσουν περιληπτικά τα σχέδια των ερευνητικών προτάσεων τους.

Δ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Η αξιολόγηση των φοιτητών θα γίνει με παρουσίαση εργασιών στη διάρκεια του εξαμήνου (40%) και παράδοση γραπτής εργασίας (60%) στο τέλος του εξαμήνου. Οι εργασίες που πρέπει να παραδοθούν είναι οι εξής: α) Μία μικρή εργασία η οποία αποτελεί περίληψη της παρουσίασης που θα γίνει στην ομάδα. β) Στο πλαίσιο της *ερευνητικής πρότασης* ο/η φοιτητής/τρια πρέπει να βρει ένα θέμα από το πεδίο της ειδικής αγωγής, να οργανώσει το ερευνητικό πρόβλημα, να αναδιφήσει επαρκώς τη σχετική σύγχρονη βιβλιογραφία (αναδίφηση τουλάχιστον 10 σχετικών δημοσιεύσεων σε διεθνή περιοδικά), να δικαιολογήσει την αναγκαιότητα της προτεινόμενης μελέτης, να διατυπώσει το σκοπό και τις υποθέσεις της προτεινόμενης μελέτης και να αναπτύξει πλήρως το μεθοδολογικό σχεδιασμό για την πραγματοποίησή της. Η ερευνητική πρόταση πρέπει να είναι από 5000 έως 8000 λέξεις.

Ε. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Akin, M. (Ed.). (1992). *Encyclopedia of Educational Research*. (6th ed.). New York: MacMillan.

Babbie, E. (2011). Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα. (Κ. Ζαφειρόπουλος, Μετ.). Αθήνα:

Κριτική

Bell, J. (1999). *Μεθοδολογικός Σχεδιασμός Παιδαγωγικής και Κοινωνικής Έρευνας. Οδηγός για Φοιτητές και Υποψήφιους Διδάκτορες*. (Α.- Β. Ρήγα, Μεταφρ.) Αθήνα: Gutenberg.

(Πρωτότυπη δημοσίευση 1993).

Borg, W. R., Gall, J. P., & Gall, M. D. (1993). *Applying Educational Research*. (3th Ed.). New York: Longman.

Christensen, L.B. (2007). *Η πειραματική μέθοδος στην επιστημονική έρευνα*. (Α.

Γιαννακουλόπουλος, & Ν. Παπασταύρου, Μετ., Μ. Ντάβου, Επιμ.). Αθήνα: Παπαζήση.

Cohen, L., Manion, L., & Morrison K. (2008). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο. (Πρωτότυπη δημοσίευση, 2007)

Creswell, J. W. (2011). *Η έρευνα στην εκπαίδευση*. (Μετ. Ν. Κουβαράκου, Επιμ. Χ.

Τσορμπατζούδης). Αθήνα: Ιών.

De Landsheere, G. (1996). *Η Εμπειρική Έρευνα στην Εκπαίδευση*. (Α. Μπρούζος, & Γ. Δίπλας, Επιμ. έκδ. και μετάφρασης). Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδάνος.

Fraenkel, J. R. & Wallen, N. E. (2000). *How to Design and Evaluate Research in Education*, 4th ed. USA: McGraw-Hill Companies.

Javeau, C. (1996). *Η Έρευνα με Ερωτηματολόγιο: Το εγχειρίδιο του καλού ερευνητή*. (Κ.

Τζαννόνε-Τζωρτζή, Επιμ. έκδ. και μετάφρασης). Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδάνος.

- Mertens, D.M. (2009). *Έρευνα και αξιολόγηση στην εκπαίδευση και την ψυχολογία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Robson, C., (2007). Η έρευνα του πραγματικού κόσμου. (Μετ. Β. Νταλάκου, Κ. Βασιλικού). Αθήνα: Gutenberg. (Πρωτότυπη δημοσίευση, 2000). Creswell, J. W. (2011). Η έρευνα στην εκπαίδευση. (Μετ. Ν. Κουβαράκου, Επιμ. Χ. Τσορμπατζούδης). Αθήνα: Ιών.
- Schnell, R., Hill, P.B., Esser, E. (2014). *Μέθοδοι εμπειρικής κοινωνικής έρευνας*. (Ν. Ναγόπουλος, Μετ). Αθήνα: Προπομπός
- Verma, G.K., & Mallick, K. (2004). *Εκπαιδευτική Έρευνα. Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Τεχνικές*. (Ε. Γριβα, Μεταφ., Α. Πασταμάτης, Επιμ.). Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.
- Βάμβουκα, Μ. (1993). *Εισαγωγή στην Ψυχοπαιδαγωγική Έρευνα και Μεθοδολογία* (3η έκδ.). Αθήνα: Γρηγόρη.
- Θεοφιλίδη, Χ. (1990). *Η Συγγραφή Επιστημονικής Εργασίας: Από τη Θεωρία στην Πράξη*. Λευκωσία.
- Παπαναστασίου, Κ., & Παπαναστασίου Ε. (2005). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Λευκωσία.
- Παρασκευόπουλου, Ι.Ν. (1982). *Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας*. Αθήνα.
- Σίμος, Π., & Κομίλη, Α. (2003). *Μέθοδοι έρευνας στην ψυχολογία και τη γνωστική νευροεπιστήμη*. Αθήνα: Παπαζήση.
- Φίλια, Β., Παππά, Π., Αντωνοπούλου, Μ., Ζαρνάρη, Ο., Μαγγανάρα Ι., Μεϊμάρη, Μ., Νικολακόπουλου, Η., Παπαχρήστου, Ε., Περαντζάκη, Ι., Σαμψών, Ε., & Ψυχογιός, Δ. (1996). *Εισαγωγή στη Μεθοδολογία και στις Τεχνικές των Κοινωνικών Ερευνών*. (2^η έκδ.) Αθήνα: Gutenberg.

Ελληνικά περιοδικά :

Online: Προσχολική & Σχολική Εκπαίδευση. Διάλογοι! Θεωρία και Πράξη στις Επιστήμες της Αγωγής & Εκπαίδευσης. Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών. Έρευνα στην Εκπαίδευση.
Έντυπα: Γλώσσα, Παιδαγωγική Επιθεώρηση, Παιδαγωγικός Λόγος, Σύγχρονη Εκπαίδευση, Νέα Παιδεία, Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών, Ψυχολογία.

Ξενόγλωσσα περιοδικά :

Cognition, Child Development, Learning & Instruction, Journal of Educational Psychology, Journal of Experimental Child Psychology, Developmental Psychology, British Journal of Educational Psychology, Journal of Early Intervention, Early Childhood Research Quarterly. European Journal of Special Needs Education. Memory and Cognition. Contemporary Educational Psychology. Psychological Bulletin. Harvard Educational Review. Psychological Review. American Psychologist. Journal of Experimental Education. American Educational Research Journal. Cognitive Psychology. Journal of applied psychology. International review of education. Scientific Studies of Reading. Reading Research Quarterly. Reading and Writing: An interdisciplinary Journal. Journal of Research in Reading.